

## Bijlage 2.1. Definitielijst termen WGGA [DTW] Beschrijvende woordenlijst van gewasbeschermingsmiddelen of formuleringen

Categorie: Gewasbeschermingsmiddelen

Term	Definitie
<b>acaricide</b>	Mijtendodende stof, (chemisch) mijtengewasbeschermingsmiddel.
<b>actieve stof</b>	Zie werkzame stof.
<b>aërosol</b>	Een dispersie van zeer kleine druppeltjes of deeltjes in een gas, bijv. lucht.
<b>afweermiddel/ afweerstof / repellent</b>	Gewasbeschermingsmiddel met uitsluitend een afwerende werking op dieren (bijv. insecten, vogels, wild).
<b>algicide</b>	Wierdodende (algdodende) stof.
<b>allesdodend herbicide, allesdodend chemisch onkruidbestrijdingsmiddel</b>	Herbicide, resp. chemisch onkruidbestrijdingsmiddel, dat gebruikt kan worden voor doding van alle op een bepaalde plek aanwezige planten.
<b>anti spruitmiddelen</b>	Middelen gebruikt om het ongewenst uitlopen van een geoogst product tijdens de bewaring tegen te gaan. (Meestal gebruikt bij aardappelen en uien).
<b>antibioticum</b>	Door een micro-organisme (bacterie of schimmel) afgescheiden stof die (reeds) in lage concentraties groeiremmend werkt op bepaalde andere micro-organismen. Toelichting: De naam wordt aangehouden ook als de betrokken stof synthetisch kan worden bereid.
<b>antischuim</b>	Stof die, of mengsel van stoffen dat aan een chemisch gewasbeschermingsmiddel is of wordt toegevoegd om schuimvorming tegen te gaan.
<b>arboricide</b>	Boom- en heesterdodende stof.
<b>aviciden</b>	Vogeldodende stoffen.
<b>bactericide</b>	Bacteriedodende stof.
<b>beschermstof / safener</b>	Stof die toegevoegd kan worden aan een gewasbeschermingsmiddel om fytotoxische effecten van meestal een herbicide behandeling te verminderen of te voorkomen.
<b>bestrijdingsmiddel</b>	Oude term voor gewasbeschermingsmiddel en biocide. zie onder gewasbeschermingsmiddel.
<b>biocide</b>	Werkzame stoffen en preparaten die, in de vorm waarin zij aan de gebruiker worden geleverd, één of meer werkzame stoffen bevatten en bestemd zijn om een schadelijk organisme te vernietigen, af te schrikken, onschadelijk te maken, de effecten daarvan te voorkomen of het op andere wijze langs chemische of biologische weg te bestrijden.
<b>biologisch gewasbeschermingsmiddel</b>	Gewasbeschermingsmiddel waarvan het werkzame bestanddeel een levend organisme, virus of een natuurlijk geproduceerde stof is.
<b>bladherbicide</b>	Herbicide dat werkt via het blad van het te bestrijden onkruid.
<b>bodemfumigans</b>	Fumigans (chemisch gewasbeschermingsmiddel met hoge dampdruk dat als vaste stof, vloeistof, damp of gas wordt toegediend, zich in de gasfase verspreidt en daarin zijn werking uitoefent) ter behandeling van de bodem.
<b>bodemherbicide</b>	Herbicide dat werkzaam is na opname door ondergrondse plantdelen van het te bestrijden onkruid.
<b>chemisch gewasbeschermingsmiddel</b>	Fabrieksmatige formulering, waarin een voor schadelijke organismen dodende, remmende of afwerende stof is verwerkt, dienende ter bestrijding van dat organisme.

<b>Term</b>	<b>Definitie</b>
<b>chemische groep</b>	Groep van een bepaald gewasbeschermingsmiddel met een vergelijkbare chemische samenstelling. Meestal is het werkingsmechanisme van deze middelen hierdoor gelijk.
<b>co-formulering</b>	Elke stof, anders dan de actieve stof, safener, of synergist, welke wordt gebruikt of bedoeld is te worden gebruikt, in een gewasbeschermingsmiddel of hulpstof, zoals bijvoorbeeld oplosmiddelen of emulgatoren.
<b>combinatieproduct</b>	Middel dat gebaseerd is op meer dan één werkzame stof (geen tankmengsel).
<b>contactfungicide</b>	Fungicide dat niet wordt opgenomen in de plant, maar aan de buitenkant van de plant werkzaam is, door direct contact met de schimmelsporen.
<b>contactherbicide</b>	Zie bladherbicide.
<b>contactinsecticide</b>	Een insecticide dat insecten doodt door direct contact.
<b>contactwerking</b>	Het gewasbeschermingsmiddel moet de plaag of aantasting zélf raken om effectief te zijn.
<b>controlled-release</b>	Formulering waarmee de werkzame stof gereguleerd (bijv. langzamer of sneller) afgegeven wordt.
<b>defoliant</b>	Zie loofdoodmiddel (ontbladeringsmiddel); niet gewenste term
<b>desiccant</b>	Zie loofdoodmiddel (verdoringsmiddel); niet gewenste term
<b>desinfectans</b>	Middelen (biociden) met ontsmettende werking. Deze groep van biociden omvatten 5 productiegroepen: -biociden voor menselijke hygiëne -desinfecterende middelen voor privé-gebruik, voor openbare gezondheidszorg en andere (desinfectie) biociden -biociden voor veterinaire hygiënedoeleinden -ontsmettingsmiddelen voor gebruik in voeding en diervoeders -ontsmettingsmiddelen voor drinkwater
<b>detergent</b>	Oppervlaktespanning verlagende stof, uitvloeier.
<b>dispergeermiddel</b>	Deel van de formulering dat zorgt voor een goede verdeling van kleine gesuspendeerde deeltjes (zorgt voor het tegengaan van samenklontering).
<b>dispersie</b>	Heterogeen stelsel waarbij een stof gelijkmatig is verdeeld in een andere stof: -suspensie: vaste stof in een vloeistof -emulsie: vloeistof in een andere vloeistof -rook: vaste stof in een gas
<b>doodspuitmiddel</b>	Middel dat toegepast wordt voor het doodspuiten van een gewenst gewas aan het eind van een teelt of vanwege fytosanitaire overwegingen. Zie ook doodspuiten.
<b>dosering</b>	Hoeveelheid product die per eenheid te behandelen oppervlakte, volume of gewicht wordt toegepast.
<b>draagstof</b>	Poedervormige verdunningsstof in een formulering, waarin of waarop de werkzame stof aanwezig is. Toelichting: het begrip draagstof wordt meestal toegepast bij stuifpoeders. Bij spuitpoeders spreekt men liever van vulstof.
<b>emulgator</b>	Stof die, of mengsel van stoffen dat, de vorming van een emulsie mogelijk maakt of bevordert bij samenvoeging van niet mengbare vloeistoffen.
<b>emulsie</b>	Vloeistofdruppels, die in een andere vloeistof blijven zweven. In gewasbeschermingsmiddelen bevindt de werkzame stof zich in opgeloste toestand in deze druppels.
<b>feromoon</b>	Signaalstof, die het gedrag van een soortgenoot beïnvloedt, in de regel gebruikt voor lokstof.

<b>Term</b>	<b>Definitie</b>
<b>formuleren</b>	Het toevoegen van hulp- en draagstoffen aan de werkzame stof, zodat een gebruiksklaar product ontstaat.
<b>formulering</b>	De vorm waarin één of meerdere werkzame stoffen zijn verwerkt tot een voor de gebruiker geschikt gewasbeschermingsmiddel.
<b>fumigans</b>	Gewasbeschermingsmiddel (chemisch) met hoge dampdruk dat als vaste stof (rook), vloeistof, damp of gas wordt toegediend, zich in de gasfase verspreidt en daarin zijn werking uitoefent.
<b>fungicide</b>	Schimmeldodende stof, schimmelbestrijdingsmiddel.
<b>gedeelde toediening</b>	Toediening waarbij de totale dosis van hetzelfde gewasbeschermingsmiddel in twee of meer keren, met tussenpozen, wordt toegediend.
<b>gereguleerd afgevend formulering</b>	Formulering waarvan de werkzame stof op een vastgestelde plaats of tijd dan wel gedurende een bepaalde periode vrijkomt (zie ook controlled release).
<b>gewasbeschermingsmiddel</b>	Werkzame stof of preparaat dat één of meer werkzame stoffen bevat, bestemd of aangewend om: <ul style="list-style-type: none"> <li>1°. planten of plantaardige producten te beschermen tegen alle schadelijke organismen of de werking daarvan te voorkomen;</li> <li>2°. levensprocessen van planten te beïnvloeden, voor zover het niet gaat om nutritieve stoffen;</li> <li>3°. plantaardige producten te bewaren;</li> <li>4°. ongewenste planten te doden; of</li> <li>5°. delen van planten te vernietigen of een ongewenste groei van planten af te remmen of te voorkomen;</li> </ul>
<b>GNO</b>	Gewasbeschermingsmiddel van natuurlijke oorsprong.
<b>graminicide</b>	Herbicide voor grasachtige planten.
<b>groeiregulator</b>	Stof die in een lage concentratie bestemd is voor het reguleren van de groei van een gewas (remming, bevorderen vruchtzetting, bevorderen afrijpen gewas etc).
<b>groeistof (herbicide)</b>	Onkruidbestrijdingsmiddel dat gebaseerd is op stoffen die de plant ook zelf vormt en nodig heeft voor zijn groei.
<b>hechter</b>	Stof die aan een gewasbeschermingsmiddel wordt toegevoegd zodat de werkzame stof goed aan het blad of de plant blijft kleven en de regenvastheid wordt verhoogd.
<b>herbicide</b>	Onkruiddodend middel, onkruidbestrijdingsmiddel (fytocide)
<b>houtconserveermiddel</b>	Middelen om aantasting van hout (in een vijftal risicogroepen) door insecten, termieten en schimmels tegen te gaan, Biocide,.
<b>hulpstof</b>	Elke stof die in een formulering aan de werkzame stof(fen) wordt toegevoegd om de bruikbaarheid ervan te verbeteren of bij te dragen tot een bedoelde effect.
<b>inert bestanddeel</b>	Bestanddeel van een gewasbeschermingsmiddel dat op zich geen werking heeft, maar wel een noodzakelijke functie verricht voor de goede werking van het <i>preparaat (bijv. draagstof of hechter)</i> .
<b>insectenbestrijdingsmiddel</b>	Zie insecticide
<b>insecticide</b>	Insecten- en geleedpotigen dodende stof, (chemisch) insectenbestrijdingsmiddel.
<b>knockdown werking/knock-down effect</b>	De soms tijdelijke, maar altijd onmiddellijk verlamrende invloed van een chemisch gewasbeschermingsmiddel op een insect of mijt na blootstelling aan het middel.
<b>larvicide</b>	Larvendodend middel, larvenbestrijdingsmiddel.

<b>Term</b>	<b>Definitie</b>
<b>lokaal systemische werking</b>	Middel dat op een systemische wijze door het blad kan dringen, maar niet met de sapstroom wordt meegenomen. Toegediend op de bovenzijde van een blad, kan het dus werken aan de onderzijde van het blad.
<b>lokstof/lokaas</b>	Aas in een val gelegd om dieren te lokken en dan te vangen.
<b>loofdoodmiddel/fytocide</b>	Middel te gebruiken om loof (bladeren en stengels) van gewenste kruidachtige gewassen te doden voor het vergemakkelijken van de oogst of om de overgang van ziekteverwekkers naar ondergrondse delen te voorkomen of om bij voorbeeld het overmatig groeien van tulpenbollen te voorkomen. Zie ook doodspuitmiddel.
<b>middel</b>	Een geformuleerd handelsproduct dat bestaat uit één of meerdere werkzame stoffen.
<b>mijtenbestrijdingsmiddel</b>	Zie acaricide.
<b>minerale olie</b>	Olie op basis van een gesynthetiseerde stof.
<b>mollusciciden</b>	Producten ter bestrijding van weekdieren ( <i>o.a. slakken</i> ).
<b>nematiciden</b>	Aaltjesdodende stof, aaltjesbestrijdingsmiddel.
<b>onkruidbestrijdingsmiddel</b>	Zie herbicide.
<b>ontbladeringsmiddel</b>	Zie loofdoodmiddel.
<b>ontsmettingsmiddel</b>	Zie desinfectans.
<b>ovicide</b>	Eidodend middel.
<b>ovo-larvicide</b>	Eidodend en larvendodend middel.
<b>plantaardige olie</b>	Olie afkomstig uit planten.
<b>relevant metaboliet</b>	Elk metaboliet of afbraakproduct van een werkzame stof waarvan vermoed wordt dat het intrinsieke invloed heeft, zoals biologische activiteit of dat enige toxicologische of ecotoxicologische eigenschappen heeft die schadelijk zijn.
<b>rodenticiden</b>	Knaagdierdodende stof (biocide), knaagdierbestrijdingsmiddel.
<b>rookmiddel</b>	Chemisch gewasbeschermingsmiddel in de vorm van vast mengsel, waarbij de werkzame stof na aansteken bij het smeulen vrijkomt en als zodanig met rookdeeltjes en/of in dampvorm wordt verspreid.
<b>schimmelbestrijdingsmiddel</b>	Zie fungicide.
<b>selectief middel</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Middel dat bij oordeelkundig gebruik uitsluitend effect heeft op het schadelijke organisme of groep van schadelijke organismen en het cultuurgewas en/of nuttige organismen (antagonisten, bestuivers, parasieten en predators) spaart. Term wordt vooral gebruikt bij herbiciden.</li> <li>2. middel veilig voor natuurlijke vijanden.</li> </ol>
<b>sputvloeistof</b>	Met water of andere vloeistof verdunde formulering gereed om te worden verspoten
<b>suspensie</b>	Suspensie (verdeling) van een vaste stof in een vloeistof.
<b>synergist</b>	Stof die normaal bijna geen of geen werking of activiteit geeft, maar een verhoogde werking geeft tezamen met een ander product.
<b>systemisch werkend middel (apoplastisch)</b>	Middel waarvan de werkzame stof door de plant wordt opgenomen en via het vaatbundelsysteem in opwaartse richting wordt verplaatst (bijv. via de wortels naar de bladeren of via het blad naar het uiteinde van het blad) via de houtvaten (xyleem).
<b>systemisch werkend middel (symplastisch)</b>	Middel waarvan de werkzame stof door de plant wordt opgenomen en via het vaatbundelsysteem in neerwaartse richting wordt verplaatst (bijv. via de bladeren naar de wortels) via de bastvaten (floëem).

<b>Term</b>	<b>Definitie</b>
<b>uitvloeier</b>	Stof die, of mengsel van stoffen dat, de oppervlaktespanning van de spuitvloeistof verlaagt, waardoor, indien toegevoegd aan water, een betere verdeling van het product plaats vindt.
<b>verdorringsmiddel</b>	Formulering van een werkzame stof of mengsel van zulke stoffen, gebruikt om bladeren voortijdig te doen verdorren (zie loofdoodmiddel).
<b>voorbehandelingsmiddel</b>	Na-oogst behandeling van snijbloemen om het vaasleven te verlengen.
<b>vulstof</b>	Bij een spuitpoeder de poedervormige verdunningsstof waarin of waarop de werkzame stof aanwezig is. Toelichting: Zie bij draagstof.
<b>werkzame stof</b>	De component(en) in een gewasbeschermingsmiddel dat (die) verantwoordelijk is (zijn) voor de werking.
<b>wondafdekmiddel</b>	Speciale boomverf waarmee het snoeivlak na de snoei kan worden bestreken.
<b>zaai/zaad- resp. pootgoedontsmettingsmiddel</b>	Middel waarmee zaaizaad, resp. pootgoed behandeld wordt ter bestrijding of ter voorkoming van infectie door schadelijke organismen die in en/of op het zaad of pootgoed zitten.